

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת ואתחנן

תשפ"ה

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

מהספר פניני הברית

ובכל מאדך

ואהבת את ה' אלקיך... בכל מאדך
ופירש'י בכל ממונך!!! אנחנו רואים גם בדור
שלנו מסירות נפש למצוות, ובכל מאדך
בממון, ולפעמים בממון רב מאד! כמו המקרה
שקרה לפני שנים ספורות.
ליהודי בעל תשובה טרי בעיר קייב
שבאוקראינה נולד בן בשעה טובה
ומוצלחת, היהודי הזה היה עד לפני זמן לא
רב ממש בור ועם הארץ בכל מה שקשור
לידע ביהדות, ובכל הליכותיו התנהג כגוי
גמור רחמנא ליצלן, אך ברגע שדרכו רגליו
על מפתן תרי"ג המצוות הוא התלהב
והתלהט לקיים את המצוות בכל מחיר,
הוא יצר קשר עמנו ובקש שנגיע לקיים את
ברית המילה של בנו הנולד בזמנו, הקושי
העיקרי היה שבאותו חודש (מנחם אב) היו
מחירי הטיסות יקרים מאד, טיסה לקייב
עלתה כ 1400 דולר טבין ותקילין,
כשהאבא שמע את המחיר הוא הצהיר
בחום: אני משלם על הכרטיס במלואו!
העיקר שנזכה להכניס את בנינו לבריתו של
אברהם אבינו בעיתו ובזמנו! והזכות
תעמוד ליילוד שיגדל ליהודי ירא שמים,
(כמובן ששילמנו לו בדרך עקיפה) יש
להדגיש שהסכום הזה היה שווה אז קרוב
לשניים וחצי משכורות חודשיות!!!

בוודאי ובוודאי שהיושב במרומים ופמליא של
מעלה שמחים עם מסירות נפש של יהודי,
ובכל מאדך.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. יובן
בסיעתא דשמיא לרמוז על דרך מה שידוע, ששם המיוחד
רשום במילה, ולכן אמרו בפסוק, מי יעלה לנו השמימה.
ראשי תיבות מילה וסופי תיבות הוי"ה, שעל ידי המילה
נהיה דבקים בשם הוי"ה ברוך הוא, וידוע מה שכתב הרב
עוללות אפרים ז"ל שבזכות המילה נזכה לחיים, וכמו
שכתוב, ואומר לך בדמיון חיי. וזה שכתוב הדבקים בה'
אלהיכם, על ידי המילה כי שם המיוחד רשום במילה,
ואז על ידי זה חיים כולכם היום. ודו"ק ונראה לרמוז
בסיעתא דשמיא טעם מה שזוכין לחיים בזכות המילה כי
המילה עושין ביד שכורתת הערלה ויוצא דם ברית, אם
כן צרף מספר יד עם מספר דם- הרי מספר חיים ודו"ק:
(מלאך הברית)

כי קל רחום יי אלקיך לא ירפך ולא יעזבך ולא ישכח את
ברית אבותיך... (ד לא) כי אל רחום ה'. סופי תיבות
מילה, ויש לפרש על פי הזהר (ח"ב רנ"ה) גדולה מילה
שבזכותה הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים על ישראל.
וכן כתב השל"ה, ישנם מלאכים הממונים על דם הברית
להכניסו בהיכל מיוחד וכשדינים בעולם, הקדוש ברוך
הוא מסתכל בדם ומתמלא רחמים. וכן הביא במנורת
המאור, גדולה מילה, שבזכותה הקדוש ברוך הוא שומע
תפילתם של ישראל, וזכר לדבר מה שאנו אומרים
בתפילה כי אתה שומע תפילת כל פה, פה בגימטריא
מילה, רוצה לומר שומע תפילת כל מהול, וזהו ודאי כי
מאחר שישראל גלו בין העמים זמן לב היו כלים חס
ושלום, לולא השם יתברך שומע תפילתם ועונה להם בעת
צרתם:

כי עם קדוש אתה ליי אלהיך בך בחר יי אלקיך להיות לו
לעם סגולה מכל העמים. (ו ו) לו לעם סגולה מכל. ס"ת
מהול: (טהרת יום טוב)

ושבת עד ה' אלהיך. (ד ל) אין לך דבר גדול מן התשובה מעשה שהיו רבותינו ברומי רבי אליעזר ורבי יהושע ורבן גמליאל, וגזרו סנקליטין של מלך לומר מכאן ועד שלושים יום לא יהיה בכל העולם יהודי, והיה סנקליטו של מלך ירא שמים, בא אצל רבן גמליאל וגילה לו את הדבר, והיו רבותינו מצטערים הרבה, אמר להם אותו ירא שמים אל תצטערו מכאן ועד שלושים יום אלהיהן של יהודים עומד להם, בסוף עשרים וחמשה ימים גילה לאשתו את הדבר, אמרה לו והרי שלמו עשרים וחמשה ימים אמר לה עוד חמשה ימים, והיתה אשתו צדקת ממנו אמרה לו אין לך טבעת מוץ אותה ומות, וסנקליטין נטל עליך ל' ימים אחרים והגזירה עוברת, שמע לה ומץ את טבעתו ומת, שמעו רבותינו ועלו אצל אשתו להראות לה פנים, אמרו רבותינו חבל לספינה שהלכה לה ולא נתנה המכס [כלומר הצדיק הזה לא מל] אמרה להן אשתו יודעת אני מה אתם אומרים חייכם לא עברה הספינה עד שנתנה מכס שלה, מיד נכנסה לתוך הקיטון והוציאה להן קופסא שהיתה המילה בתוכה וסמרטוטים מלאים דם נתונים עליה, וקראו עליו רבותינו המקרא הזה (תהלים מז) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה. מהו מגני ארץ. אמר הקדוש ברוך הוא, לאברהם נעשיתי מגן עוז מנין, שנאמר (בראשית טו) אנכי מגן לך. לזה אני נעשה מגינים הרבה, כיצד אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם (שם יב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך. ואחר כך מל, וזה לא הבטחתי אותו, מהו מאד נעלה. זה נתעלה מאד מאברהם: (מדרש רבה)

דימה ברית מילה לנתינת מכס, על פי מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (בכורות מה.) רמ"ח איברים יש באיש ורנ"ב באשה, וכתוב (בראשית ב) והיו לבשר אחד. ופירש"י (שם) שהולד נוצר משתייהן על ידי זה נעשים לבשר אחד, אם כן הולד נוצר מחמש מאות אברים, לכן צוה הקדוש ברוך הוא להמול בכדי לקדש אבר אחד שהוא חלק אחד מחמש מאות, דוגמת המכס שנתנו ישראל אחר מלחמת מדין נפש אחד מחמש מאות, (במדבר לא) ולכן נקרא המילה מכס: (ברית שלום)

על פי זה **שמילה נקרא בכינוי מכס,** נראה לבאר מאמר חז"ל (פסחים קיב:) ארבעה דברים צוה רבינו הקדוש את בניו אל תדור בשכנציב משום דליצני הוו ומשכו לך בליצנותא, ואל תשב על מטת ארמית איכא דאמרי דלא תיגני בלא קרית שמע ואיכא דאמרי דלא תינסב גיורתא ואיכא דאמרי ארמאית ממש ומשום מעשה דרב פפא, ואל תברח עצמך מן המכס דילמא משכחו לך ושקלי מנך כל דאית לך. שמכס הכינוי על ברית, שלא יזלזל במצות מילה כי הכל תלוי בה ואם ח"ו אין מקיימים מצות מילה שקלי מינך כל דאית לך, אף מה שיש לו מצות ומעשים טובים אינו בידו:

לקחת לו גוי מקרב גוי. (ד לד) ר' אלעזר פתר קריא ביוצאי מצרים. כשושנה בין החוחים. מה שושנה זו קשה ללקטה, כך כשהיו ישראל במצרים היו קשין ליגאל, הדא הוא דכתיב, או הניסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי. ר' יהושע ב"ר נחמיה בשם ר' שמואל בן פזי, גוי מקרב עם אין כתיב כאן, או עם מקרב גוי, אלא גוי מקרב גוי, אילו ערלים ואילו ערלים, אילו מגדלי בלראיות ואילו מגדלי בלאריות, אילו לובשי כלאים ואילו לובשי כלאים, לפיכך לא היתה מידת הדין נותנת שיגאלו ישראל ממצרים: (ויקרא רבה פרשה כג)

וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים אין עוד. (ד לט) מנהג בהרבה מקומות לומר עלינו לשבח אחר המילה, כיון שהמילה היא לגלות אלהותו יתברך שהוא אחד יחיד ומיוחד, לכך אחר שמלו התינוק אומרים עלינו וגוי וידעת היום וגוי אין עוד, ואין עוד רשות אחר חס ושלוש לומר זה ברא אלו וזה ברא אלו, על כן לא רצה לשנות הצורה אלא עשה הבדל בענין המילה בלבד: (ספר הפליאה) ולפי זה מובן למה בכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בבהמות חיות ועופות עשה הבדל ביניהם איזה אסור ואיזה מותר אך במין אדם לא עשה הבדל כי כולם נראים אדם בלי הפרש, לכן צוה הקדוש ברוך הוא לאברהם לעשות המילה להיות הבדל ביניהם ואין לומר שיעשה הקדוש ברוך הוא הבדל אחר בשינוי צורתם שאם כן יאמרו חס ושלוש שתי רשויות יש, זה ברא זה וזה ברא זה: (עמודיה שבעה)

שמע ישראל וגוי. (ו ד) הטעם שקוראים שמע בלילה שלפני הברית הביא במעשה הגדולים, שהחזן מזעסלאו אמר לר' פנחס מקוריץ זי"ע, על פי המשנה בברכות (פרק ב) למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע, אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה, ואחר כך יקבל עליו עול מצות, וכמו כן התינוק נכנס בבריתו של אברהם אבינו, ולכן באים אצלו כדי להמשיך עליו עול מלכות שמים, והתפעל מאד מהטעם ושיבח אותו שהוא "כפתור ופרח":

ואהבת את יי אלהיך. (ו ה) רבונו של עולם אני כפרתן של ישראל בכל מקומות מושבותם, גלוי וידוע לפניך שאין ישראל מלך את בניהם ואין קורין ושונין ואין נכנסין לברית אלא בשביל אהבתם לאביהם שבשמים לפיכך אומר הקדוש ברוך הוא אפילו יעמדו כל העובדי כוכבים ומזלות ויתנו כל כספם וזהבם וכל מחמדיהם הטובים ויאמרו תנו לנו כתר בית אהרן וכתר בית דוד אין אני נותן להם אפילו דבר אחד מביזתה של התורה שנאמר (שיר השירים ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבזו לו: (תנא דבי אליהו פרק כח)

בכל לבבך ובכל נפשך. (ו ה) ובכל נפשך. אפילו הוא נוטל את נפשך, וכן הוא אומר (תהלים מד) כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה. רבי שמעון בן מנסיא אומר וכי אפשר לו לאדם ליהרג בכל יום..אלא זו המילה: (ספרי)

בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. בגמרא (נדרים לב) גדולה מילה שבזכותה נתקיימו שמים וארץ, ולשון המשנה אלמלא מילה לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי וכו', ועל פי זה שמים וארץ הם תורה ומצוות והם מילת הלב והעטרה כידוע ליודעי חן, ובמילה נתחברו יחד שמים וארץ כי רצון השמימי עושה רושם בעפר הגשמי שהוא בשר, והאדם מקיים בה בכל לבבך נפשך ומאדך, כי מילת הבשר גורם מילת הלב שהוא המחשבה בכל לבבך, ובכל נפשך שמוסר נפשו ושהוא בשרו ודמו, וחז"ל אמרו עליו כי עליך הורגנו כו'. וגם עושה סעודה בממונו שהוא במאודו: (אמרי אמת ליקוטי אגדות ש"ס)

ושמרתם ועשיתם כי...חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. (ד ו) נקדים מ"ש הגאון דברי שאול ז"ל בשם הרמב"ם ז"ל (בספר המורה) שכתב שאריסטו לא הבין רק עד גלגל הירח וכתב הטעם מפני שלא היה נימול לא זכה יותר רק מגלגל הירח ולמטה, מה שאין כן הנימול יוכל להשיג גם בשמים ממעל עכ"ד, גם ידוע שהמילה נקראת חק ולכן תיקנו בברכה וחק בשארו שם, גם ידוע כי התורה היא שרביטו של מלך ולכן גוי שעסק בתורה חייב מיתה ורק לישראל שהם יש להם דין בנים ניתנה תורה ומצוותיה, ולכן בעבור זאת נתן השי"ת אות בבשרינו היא אות ברית כי היא אות שאנחנו יש לנו דין בנים ונוכל לעסוק בתורה וז"ש ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה' אלהי. כדי לעשות כן בקרב הארץ כי התלמוד מביא לידי מעשה ולכן צריך ושמרתם ועשיתם. יען כי היא המילה שמכוננת בשם היא, שהיא עץ חיים להציל מן י"ו פיות דחרבא [ע"פ מ"ש הרב חיים לראש ז"ל (במאמר המגיד) היא שעמדה לאבותינו ולנו, כי היא רומזת למילה על פי מ"ש (בתיקונים) דעל ידי מצות המילה ניצול מן י"ו פיות דחרבא, כמו שכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה. דסליק ליי"ו] חכמתכם ובינתכם לעיני העמים. דהיינו שעל ידי המילה יודו העמים בחכמתכם ובינתכם אשר גם בהיותם ערלים אינם יכולים להשיג חכמתכם כי הם אינם משיגים כי אם רק מן גלגל הירח ולמטה ולא מה שיש בשמים וכמ"ש הרמב"ם ז"ל וזהו אשר ישמעון את כל החוקים האלה. שהם מצות מילה ופריעה שנקראים חוקים המורים על הסרת המסך החמרי העכור המסמא עין האדם ולכן ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. שהם לבדם יכולים להשיג השגות עליונות על ידי הסרת הערלה החופפת עליהם. ודו"ק: (מלאך הברית)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

יום ראשון תשעה באב	הרה"ק ר' יעקב יצחק הורביץ (החוזה מלובלין) זי"ע
יום שני י' אב	יששכר בן יעקב אבינו ע"ה
	הרה"ק ר' דוד פורקעס (תלמיד הבעש"ט) זצ"ל. תקמ"ב.
יום שלישי י"א אב	הרה"ק ר' הלל ב"ר מאיר הלוי מפאריטש זצ"ל. תרכ"ד.
	הגאון ר' יצחק ב"ר שלמה בלאזר מפטרבורג (פרי יצחק) זיע"א. תרס"ז.
	נקבע-הרה"ק ר' אהרן מוורשה (סטולין) זצ"ל הי"ד בהרה"ק ר' ישראל מפרנקפורט זצ"ל. תש"ב.
יום חמישי י"ג אב	הרה"ק ר' נתן נטע ב"ר שלמה שפירא (מגלה עמוקות) זיע"א. שצ"ג.
	הגאון ר' מרדכי ב"ר אברהם בנעט (אב"ד ניקלשבורג) זיע"א. תקפ"ט.
	הרה"ק ר' יוסף בהרה"ק ר' יעקב יחזקיה גרינוואלד מפאפא (ויחי יוסף) זצ"ל. תשד"מ.
יום שישי י"ד אב	הרה"ק ר' צבי הירש ב"ר אהרן מליסקא (אך פרי תבואה) זצ"ל. תרל"ד.
שבת קודש ט"ו אב	התנא נחום איש גמזו
	הרה"ק ר' שמעון לביא (פיוט 'בר יוחאי') זיע"א. שמ"ח.
	הרה"ק ר' מאיר נתן בהרה"ק ר' חיים מצאנז זצ"ל. תרט"ו.
	הרה"ק ר' אשר מסטולין זצ"ל בהרה"ק ר' אהרן מקארלין זצ"ל. תרל"ג.
	הגאון ר' בן-ציון ב"ר יצחק זאב ידלר (מגיד מישרים) זיע"א. תשכ"ב.

סיפורי צדיקים ליומא דהילולא בשבוע זה

חשיבות אבי הבן כמקריב על גבי המזבח: בעיירה חמעלניק היה איש רע מעללים מסור ומלשין שהציק והרע לבני עירו ללא מעצור, רב הסבל אשר הסב האיש לבני הקהילה עתיקת היום, החליטו ההסידים למסור את דינו של המסור לרבנו החוזה מלובלין, כתבו בפתקא את כל מעלליו וביקשו מהרבי שיתפלל עליו, בהגישם את הפתקא ציפו כי הרבי יקללו והנה הרבי התחיל לשבחו ולפארו גדול הוא האיש הרי פניו מאירים ככהן העומד על גבי המזבח ומקריב קרבנות, התפלאו החסידים לשמע דברי הרבי והחלו בעל פה מתארים בפרוטרוט את רוע מעלליו ופשעיו, ראוי הוא למיתה משונה טענו החסידים, קרא שוב הרבי את הפתקא וחזר על דבריו הראשונים יצאו החסידים ולבם בל עמם היה הדבר בעיניהם כפליאה נשגבה אף על פי כן החליטו החסידים לחזור ולהגיש פתקא גם בשעת הפרידה, אך הסתכל הרבי בפתקא החל לגדף ולחרף את המלשין שדינו כדין מורידין ולא מעלין, ויהי הדבר עוד יותר לפלא בעיני החסידים כשחזרו החסידים לביתם נודע להם שבפעם הראשונה כאשר שמו את הפתקא הכניס המוסר את בנו בבריתו של אברהם אבינו שעל זה אמרו חכמינו זכרונם לברכה שדומה למקריב קרבן על גבי המזבח ואותו מסור לא הוציא שנתו: (החוזה מלובלין) - נראה לציין במעשה של הברית מילה שהוא קרבן ממש על פי מה שכתב הר"ר אברהם כהן צדק מרבותינו הראשונים, שכתב בפיוט לברית מילה, וזה לשונו "הכין למקנא כס כשמש ויהלום, בריתי היתה אתו החיים והשלום, ולקח הכהן בשר ברית ודמו, ומיכאל השר מקריב במרומי", פירוש, אליהו הנביא הכהן מביא את בשר הברית והדם לבית המקדש של מעלה ומלאך מיכאל מקריב את הבשר והדם של הברית בשמים:

עשה סעודה על המצוה שנעשית בלי פניה: פעם נסע הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע על ברית מילה ואיחר בדרך ובא לאחר הברית, ועשה הרה"ק מסטאלין אחר כך סעודה ואמר, דהנה כל מצוה אי אפשר כמעט בלי פניה אבל חשב לעשות מצוה אז אפילו היה פניה, הא מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה ומחשבה טובה שחשב לעשות מצוה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, נמצא כי המצוה היא נקיה מאד: (ספרן של צדיקים)

הכנה למצוה: פעם כיבדו את רבינו אשר מסטאלין זצוק"ל, בברית מילה, והמתינו עליו בבית המדרש עם התינוק, וניגש אליו אחד ואמר לו, הנה אליהו ממתין על כבוד תורתו ולא ענה לו, וכשפנה ללכת קרא לו רבינו ואמר אליו, הנה אליהו הוא מלאך ואינו צריך לאכול ולישון ואינו צריך הכנה, וגם למעות אין לו צורך בהם, אמנם אנו בשר ודם אנחנו וצריכים לאכול ולישון וצריכים הכנה וגם למעות אנו צריכים. הערה, אולי רמז רבינו בזה למה דאיתא שסנדקאות הוא סגולה לעשירות ואפילו לזה צריכים גם כן הכנה לענין הטמון בזה: (פרי ישע אהרן)

ברכת המוהל שיאריך ימים: פעם נתכבד רבינו אשר מסטאלין מדרוהוביץ להיות מוהל, והלך קודם למקוה, והיולדת אמרה כי לא תתן למול את הילד עד שיבטיח לה שהילד יאריך ימים ויהיה בר קיימא, נענה רבינו ואמר וועהן דער טאטע איז מיט אונז וואלט דאס גיווען אסאך גרינגער און יעצט מוזן מיר גיין נאך אמאהל אין וואסער און איהם אויספויעלין, ובירך את הילד הרך הנימול, ויגדל הילד והאריך ימים והוליד בנים ובני בנים:

המצוה מחיה הנפש ומפיג מה שמעיק: ר' אשר מסטאלין היה מהדר להיות מוהל והיה לו בזה ענין גדול פעם הגיע לאיזה כפר והיה שם תינוק בן שמונה ימים ואחד מאנ"ש קרא לו ואמר לרבינו שיכול להיות סנדק וגם מוהל אך אינו בטוח אם אבי הבן יסכים לזה, אף על פי כן נכנס לשם ושאל לאבי הבן אם יסכים שהוא ימול את הילד וענה לו כי כבר כיבד לשנים לאחד למול ולהשני בפריעה ואינו בטוח אם הם יוותרו על הכיבוד, אמר אליו רבינו שהוא יסתדר עמהם, וכך היה שכיבד אותו למול ולא נתן להשני לפרוע וניגשו מיד לסעודת מצוה, ואמר לבעל הברית שהוא החיה אותו "איהר האט אונז גאר מחיה גיוועהן מיט די מצוה" כי בעת שנסע בדרך לא היתה שעתו נוחה ללמוד ולהתפלל ונפשו היתה עגומה עליו, ובמצוה זו קיבל שמחת הנפש להפיג ממנו כל מה שמעיק עליו ועל כן בשכר זאת בירך אותו בפרנסה בריוח ומאז הצליח במעשה ידיו ונתעשר מאד ועלו רווחיו משבעה רוי"כ עד למאה רוי"כ לשבוע כל זה בא לו מברכתו שהשפיע עליו שפע רב:

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות